

Iš kairės: Baltų vienybės dieną Tauragėje į susirinkusiuosius kreipėsi krivis; renginių dalyviai pakeliui į Tauragės pilį. S. Aušros nuotraukos

BALTŲ VIENYBĖS DIENA

AUDRONĖ ANULIENĖ,
TAURAGĖS MAIRONIEČIŲ VADOVĖ

Istoriniuose šaltiniuose rašoma, kad 1236 m. Rugsėjo mėnesį kalavijuočiai su kryžiuočiais nusiaubė dalį Lietuvos. Grįžtantiems plėšikams kelią pastojė Vykinto vadovaujama baltų genčių kariuomenė. Susidūrimo vieta buvo pelkėta, prie upelio, priešams nepažįstama, todėl

kovoti jiems čia buvo sunku. Vykinto kariai mūšį laimėjo. Jo metu žuvo magistras Folkevinas ir 48 ordino riteriai. Karo kelyje Mežuotnė–Pamūšis–aiuliai lietuvių ir latvių kariai įrodė etninių genčių vienybę ir tuo įtvirtino Lietuvą Europos žemėlapyje.

Tai vienos iš svarbiausių XIII–XIV a. vykusių baltų genčių kautynių su vokiečių ordinu, žinomos Saulės mūšio vardu. Istorikas Romas Batūra teigia, kad „šio mūšio reikšmė yra didžiulė – Lietuva atrėmė pirmą milžinišką kryžiaus žygį ir toliau galėjo egzistuoti kaip valstybė. Šiaulių mūšis, tą pripažįsta patys vokiečiai, yra pasaulinės reikšmės, labai svarbus ir Lietuvos istorijos faktas laisvės kovose.“

Kunigaikštis Vykintas Saulės kautynėse daugiausia rėmėsi žemaičių jėgomis, bet neatmetama tikimybė, kad tada jam padėjo ir kunigaikštis Mindaugas, nes tada tarp jų buvo taika. Galutinai į klausimą, buvo Saulės mūšyje

Baltų vienybės dienos renginiuose dalyvavusių renginiuose 47 mokyklų atstovai šventę pradėjo malda Tauragės Švenčiausios Trejybės bažnyčioje. S. Aušros nuotrauka

Paminklas Kristijonui Donelaičiui Bitėnų kapinėse. S. Aušros nuotrauka

Mindaugo vyrų ar te, nėra atsakyta. Manoma, kad lietuvių kariai buvo labai drausmingi, išstvermingi ir atkaklūs. Pavyzdžiui, iš 20 Livonijos ordino magistrų XI-II a. net 6 žuvo kovose su lietuviais.

Verta prisiminti, kad bendrą mūsų protėvių genčių pavadinimą „baltai“ kaip mokslinį terminą XIX a. viduryje pateikė mokslininkas G. Neselmanas. Nuo tada jis tapo visuotinai vartojamas. Šį pavadinimą lėmė tų genčių gyvenamosios teritorijos geografinė padėtis prie Baltijos jūros. Baltams dažnai tekdavo kautis su užpuolikai, ginti savo ir artimųjų gyvybę, turtą, žemes, laisvę. Turtebant bendruomenėms, dažnėjo ir susirėmimų. Kilo poreikis kurti gynybos centrus, vienytis.

Gana romantiškas pavadinimas „Saulės mūšis“ kilo nuo eiliuotojoje Livonijos kronikoje užrašyto Šiaulių pavadinimo „Soule“. Šiauliai šį įvykį laiko pirmuoju miesto vardo paminėjimu, kartais savo miestą vadina Saulės miesto vardu.

1987 m. gruodžio 22 d. Saulės mūšio laukas, esantis Jauniūnų kaime, įrašytas į respublikinės reikšmės istorijos paminklų sąrašą. 2000 m. Lietuvos ir Latvijos seimų nutarimu rugsėjo 22-oji, Saulės mūšio diena, minima kaip Baltų vienybės diena. 2006 m. Lietuvos Vyriausybė šią vietą įamžino memorialiniu kompleksu. Ta proga buvo sukurtas ir dviejų dalių dokumentinis filmas „Saulės mūšis“.

Lietuvos maironiečiai kasmet šią dieną pamini susirinkę į vieną kurią nors Lietuvos istorijai svarbią vietą. 2008 m. maironiečiai Baltų vienybės dieną šventė Tauragės apskrityje. Baltų vienybės dienos renginių organizatoriai buvo: Lietuvos maironiečių draugija, Tauragės „Vermės“ gimnazijos maironiečių vadovė Audronė Anulienė, Tauragės rajono Švietimo skyriaus vadovas Egidijus Šteimantas, skyriaus specialistė Danguolė Petkienė, Tauragės moksleivių kūrybos centro direktorė Jo-

(Nukelta į 14 p.)

Pietūs Tauragės pilies kieme

Baltų vienybės dienos dalyviai prie Tauragės kultūros rūmų

Baltų vienybės dienos dalyviai prie Vyduo kapo Bitėnų kapinėse (Šilutės rajonas.)

Renginių organizatoriai ir svečiai. S. Aušros nuotraukos

TAURAGĖJE

(Atkelta iš 13 p.)

lanta Kazlauskienė ir kt. Į Tauragę buvo atvykę apie 800 maironiečių ir jų vadovų iš įvairių šalies vietų: Kauno, Panevėžio, Molėtų, Radviliškio, Alytaus, Šiaulių, Kelmės, Šilalės, Telšių ir kt.

47 mokyklų atstovai Baltų vienybės dieną pradėjo malda Tauragės Švenciausios Trejybės bažnyčioje. Vėliau, nešini Lietuvos, Latvijos, maironiečių draugijos vėliavomis, jie per miestą nuėjo į Tauragės kultūros rūmus ir miesto istorinę pilį.

Atvykę maironiečiai domėjosi Tauragės krašto istorija, kultūros paveldu, kūryba, vakarojo ant Rambyno kalno, dainavo liaudies dainas, šoko.

Svečius ant Rambyno kalno sutiko krivis ir vaidilutė. Jie pasveikino visas baltų gentis, šokdino, linksmino susirinkusiuosius. Jiems talkino linksmos Rambyno kalno raganaitės. Vėliau krivis visus svečius palydėjo į Bitėnų kapinaites, kur ilsisi garsūs Mažosios Lietuvos šviešuoliai – Vydūnas, Martynas Jankus ir būrys kitų.

Svetingas atvykusiems maironiečiams buvo ir Martyno Jankaus muziejaus, puoselėjančio lietuviškos spaudos ir knygų leidėjo, publicisto, lietuvių nacionalinio judėjimo veikėjo, kovojusio prieš Klaipėdos krašto germanizavimą, atminimą, šeiminkai.

Kartu su lietuvičiais šią dieną šventė ir pas maironiečius atvykę svečiai iš Latvijos – visus renginių dalyvius siejo tikrų tikriausia baltų vienybė.

Maironiečių draugijos vadovas Eugenijus Urbonas šventės metu susirinkusiuosius ragino neatitrūkti nuo savųjų šaknų, domėtis istorija, kūryba, mokslu, etnokultūra – tuo, kas visada vertinga, kas nevienadieniška, ką būtina išsaugoti ir ateinančioms kartoms. Už surengtą prasmingą šventę jis padėkojo renginių organizatoriams ir dalyviams: Tauragės rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjui E. Šteimantui, šio skyriaus specialistei D. Petkienei, Tauragės moksleivių kūrybos centro direktorei J. Kazlauskienei, režisierėi L. Marozienei, dailininkei M. Paukštaitienei, choreografei D. Šeniauskaitei, muzikos mokytojai A. Dambrauskienei, „Vermės“ gimnazijos ir „Šaltinio“ pagrindinės mokyklos meninės programos dalyviams bei Jelgavos vaikų ir jaunimo centrui „Junda“.

Šventės metu buvo platinamas maironiečių draugijos laikraštis „Sandrava“, kuriame plačiai pristatomas Tauragės kraštas, maironiečių veikla.

Svečiai iš Latvijos renginių metu demonstravo savo tradicinius šokius, Tauragės moksleivių kūrybos centre surengė išpūdingą odos dirbinių parodą. Su Tauragės moksleivių kūrybos centru Latvijos jaunimas draugauja ir bendradarbiauja jau seniai.

Šventė parodė, kad Maironio idėjos, jo noras matyti Baltijos šalis vieningas mūsų jaunimas gražiai puoselėja.

Vaidilučių šokis

Maironio eiles skaito Tauragės maironiečiai

Kalba maironiečių vadovas Eugenijus Urbonas. S. Aušros nuotraukos